

"אחדות"**חלק א: מקורות - [הבסיס]****ספרי:**

ברכה שמו : ויהי בישראל מלך, כשישראל שוים בעצה אחת מלמטה, שמו הגדול משתבח למעלה, שנאמר ויהי בישראל מלך, אימתי, בהתאסף ראשי עם... **יחד שבטי ישראל, כשהם עשויים אגודה אחת**, ולא כשהם עשויים אגודות אגודות, וכן הוא אומר הבונה בשמים מעליותיו, ואגודתו על ארץ יסדה.

תלמוד בבלי:

ברכות ו א : אמר הקב"ה לישראל אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם, ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם, אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם, שנאמר שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, **ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם**, שנאמר ומי כעמד ישראל גוי אחד בארץ...

[סוכה מה ב : ר' לוי אמר כתמר, מה תמר זה אין לו אלא לב אחד, אף ישראל אין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמים.]

***

חלק ב: פרשנים**מדרש רבה:**

בראשית צח ב : ויקרא יעקב אל בניו... ורבנן אמרי צוה אותן על המחלוקת, אמר להון תהון כולכון אסיפה אחת, הדא הוא דכתיב (יחזקאל ל"ז) ואתה בן אדם קח לך עץ אחד וגוי, לבני ישראל חברו כתיב, נעשו בני ישראל אגודה אחת, התקינו עצמכם לגאולה, מה כתיב אחריו, ועשיתי אתכם לגוי אחד וגוי.

ויקרא ד ו : אמר להם בעשו כתיב ביה שש נפשות, וכתוב בו נפשות הרבה, דכתיב ויקח עשו את נשיו ואת בניו ואת בנותיו ואת כל נפשות ביתו, וביעקב שבעים נפש וכתוב ביה נפש אחד, דכתיב ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב וגוי, אלא עשו שהוא עובד לאלהות הרבה כתיב ביה נפשות הרבה, אבל יעקב שהוא עובד לא-לוה אחד כתיב בו נפש. [פירוש כאיש אחד בלב אחד]

מדרש תנחומא:

שופטים יח : אמר רבי אלעזר הקפר ברבי גדול כח השלום, **שבשעה שישראל עושין חבורה אחת, אפילו עבודת כו"ם ביניהם אין מדת הדין נוגעת בהן**, שנאמר (הושע י') חלק לבם עתה יאשמו...

נצבים א : ... שנאמר (ישעיה ס') **והיה ה' לך לאור עולם, אימתי, בזמן שתהיו כלכם אגודה אחת,**

שנאמר (דברים ד') חיים כולכם היום, בנוהג שבעולם אם נוטל אדם אגודה של קנים שמא יכול לשברם בבת אחת, ואילו נוטל אחת אחת אפילו תינוק משברן. וכן את מוצא שאין ישראל נגאלין עד שיהיו כולן אגודה אחת, שנאמר (ירמיה ג') בימים ההמה ובעת ההיא נאם ה' יבואו בני ישראל ובני יהודה יחדיו וגו', כשהן אגודים מקבלין פני שכינה.

רבינו בחיי:

והנה האהבה על שני חלקים האחד מצד הטבע כאהבת האחים, והאב לבניו והאיש לאשתו, והשני מצד החברה, כשני אנשים נכרים שאין קורבה ביניהם כלל, ומצד שהם רגילים לישב ביחד תמיד יש להם לב אחד ורצון אחד בכל הדברים, כי תתעורר אהבה ביניהם מצד החברה. **ועל שני חלקים אלו נקראו ישראל אחים ורעים, ולהורות שראוי להם שתהיה אהבתם זה לזה אהבת האחים מצד הטבע ואהבת הרעים מצד החברה.** ואין לך אומה ראויה שתהיה האהבה תקועה בהם ומדת השנאה מרוחקת מהם כישראל, שהרי א-לוח שלנו יתברך אלקי עולם א-ל אחד, ואנחנו עם אחד, שנאמר ומי כעמד ישראל גוי אחד בארץ, ויש לנו תורה אחת ומשפט אחד, ועל כן היה ראוי לנו שנהיה לב אחד ורצון אחד יותר משאר העמים... (כד הקמח שנאת חנם)

אלשיך:

ויקרא יט יח : **ואהבת לרעך כמוך - ועל ידי זה נעשית מדת הדין למדת הרחמים,** כאשר אתה מתמלא רחמים על זולתך, כי נפשות בני ישראל נמשכו מכל הכוחות העליונים, זו מבחינת חסד זו מגבורה וזו מרחמים וכו', ובהתאחדם למטה יתחברו שרשיהם למעלה, והוא תכלית הטוב והאושר כידוע, ולהיפך על ידי הפירוד ביניהם, ועל ידי זה חרב בית המקדש.

במדבר שבועות תרנ"ג : אנכי ה'... שהתורה נקראת קהלת יעקב, שעל ידה באין אל האחדות, ולכן כתיב אנכי ה' אלקיך לשון יחיד שנתדבקו במתן תורה לשורש האחדות...

תהלים קלג ג : כטל חרמון - שאם אין ישראל באחדות תמנע הברכה ויוליד טל הברכה לחרמון, ושם הולך לאיבוד, ובשעת ברכה יורידהו על הר ציון.

כלי יקר:

שמות יט ב : ויחן שם ישראל - לא היו ראויים לתורה עד שהתחברו, כי מתוך פירוד זה אוסר וזה מתיר, ונעשית תורה כב' תורות, ולכן ניתנה תורה בסיון שמזלו תאומים, [והאחדות באה להם כששמעו כי על הר זה יקבלו התורה, וראו שה' לא יבחר בכבוד ובהתנשאות, אלא בהר סיני הענו והנמוך].

שפת אמת:

שם ויחי תרמ"ח : בפסוק האספו ואגידה לכם, ואמרו רז"ל ביקש לגלות להם הקץ, **משמע** שהכל תלוי כפי האסיפה שיכולין בני ישראל לבא אל האחדות, וכן שמעתי מפי מו"ז ז"ל כי כפי הכנסיה לשם שמים, כך יכולין לשמע, ובאמת בזה תלויה הגאולה...

***

חלק ג: מאמרים

מאמר א:

"כל אהבה שהיא תלויה בדבר, בטל דבר, בטלה אהבה. ושאונה תלויה בדבר, אינה בטלה לעולם. איזו היא אהבה התלויה בדבר, זו אהבת אמנון ותמר. ושאונה תלויה

בדבר, אהבת דויד ויהונתן": "כל אהבה התלויה בדבר וכו'" ודבר זה יותר מוכח הפירוש שאמרנו, כי בא להודיע ענין האחדות, שכל כך חזק עד שכל אהבה שאינה תלויה בדבר היא קיימת לעולם. שכשם שהמחלוקת אין קיום לו, כך הוא ההפוך, שהוא האהבה שהוא החבור, יש קיום לו ודבר זה, **כי האחדות הוא הקיום בעצמו, שכאשר הדבר הוא שלם בלי חלוק, זה הוא קיום שלו כי בטול הדבר מגיע מצד המתנגד,** אשר מתנגד אל דבר, וכאשר יש חבור ולא חלוק, רק אחדות, אין כאן מתנגד כלל, והוא קיום הדבר, כמו שתבין מן הדברים אשר אמרנו. כלל הדבר; אין בטול לדבר שהוא אחד בעצם משום דבר, ולכך הוא קיים בלי שנוי. וזה שאמר 'כל אהבה שאינה תלויה בדבר אינה בטילה לעולם', כי מפני שאינה תלויה בדבר, הנה זה הוא האחדות, אשר ראוי אל האחדות הקיום ביותר.

מאמר ב:

אחדות מביאה לתורה

על הפסוק (שמות יט, ב) ויחן שם ישראל נגד ההר, כותב רש"י בשם חז"ל (מכילתא שם) בלשון יחיד, כאיש אחד בלב אחד לקבל את התורה.

והדבר קשה מהבין, וכבר הקשיתי כמה פעמים מה בא הכתוב ללמדנו שבני ישראל חנו נגד ההר לקבל את התורה. והרי ידוע שכל מטרת יציאת בני ישראל ממצרים היתה כדי לקבל את התורה, כמו שכתוב (שמות ג, יב) בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה, ורק משום כן יצאו ממצרים (שמו"ר ג, ד), ואם כן ודאי הוא שחנו נגד ההר, ומה בא הכתוב להשמיענו.

אבל, מכאן אנו למדים כידוע את יסוד האחדות, ויחן שם ישראל כאיש אחד בלב אחד. שכן רוב המצוות שבתורה המה מצוות שבין אדם לחבירו, ואם כן להגיע לזה צריכים את מידת האחדות והאהבה שבין אדם לחבירו.

וכבר רואים בה' יתברך עצמו שכאשר נגלה לבני ישראל במתן תורה דיבר בלשון יחיד, כמו שכתוב (שמות ב, ב) אנוכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך וגו', ולא אמר ה' אלוקיכם אשר הוצאתי אתכם, באשר באותה שעה היו צריכים להיות לגמרי באחדות, כאיש אחד בלב אחד כדי לקבל את התורה ולזכות בה.

ואסור הדבר להיות כאיש אחד מבלי לב אחד, בבחינת אחד בפה ואחד בלב (פסחים קיג: בבא מציעא מט. במ"ר ז, ד), כי אם בלב אחד ממש, בבחינת ישראל ערבין זה בזה (סנהדרין בז: שבועות לט.), להתערב האחד עם השני, ולהיות באחדות עמו, ואז זוכים לתורה. **ועוד, שתיבות זה בזה עולות כמנין כ"ו, שם הוי"ה, שאם בני ישראל באחדות האחד עם השני, אז ה' יתברך משרה את שכינתו ביניהם.**

העולה לנו מהני"ל, שרק כשיש אחדות מלאה בין בני ישראל זוכים ללימוד התורה ולקבלת עול מצוות, שכן רק בזמן של אחדות אין יצר הרע (כתובות סו: תנחומא שופטים יח. זוה"ק א, ר:), באשר אז יש השראת שכינה בתוך בני ישראל ואז אין היצר הרע יכול להיכנס מפני מורא שכינה. אבל כשאין ח"ו אחדות בין בני ישראל, אזי מכיון ואין השראת השכינה, נפתח לו פתח קטן ליצר הרע כדי להיכנס, והוא נכנס ופוגם ופוגע בקודש.

הוא שאמר הכתוב ויחן שם ישראל נגד ההר, **כשיש אחדות גמורה בין בני ישראל, ויש השראת השכינה עליהם, אזי הם בבחינת 'נגד ההר', נגד היצר הרע הנדמה כידוע להר(סובה נב.).** שכן כשהם באחדות אין היצר הרע יכול להתקרב אליהם ולנגוע בהם לרעה, שהרי על ידי אחדותם הם נגד ההר, נגד היצר הרע וכת דיליה.

ולא עוד, אלא שחז"ל אומרים (שהש"ר א, טו) בשעת מתן תורה נעקר יצר הרע מלבן של ישראל. וזאת כיצד, על ידי אחדותם הגמורה, שהיו ערבים זה בזה ושם ה' בקרבם, זכו איפוא שיצר הרע נעקר מלבן לגמרי ועמדו כנגדו.

ואף גם כידוע זכו אז בני ישראל לשני כתרים, כנגד נעשה ונשמע (שבת פח. ילקו"ש שמות רעז). ואם היצר הרע עדיין שוכן בקרבם כיצד יכולים הם לזכות לכל זה. הוי אומר שביטלו את היצר הרע.

זאת איפוא כוונת רש"י ז"ל כאיש אחד בלב אחד. שכן כידוע היצר הרע צפון בלבו של אדם (סוכה נב:) ויושב בין שני מפתחי הלב (ברכות סא.). אבל כאן, מכיון שעקרו אותו מלבם, שוב לא יסכסך ביניהם, כי נהיו כולם כאיש אחד בלב אחד, ועין בעין ראו כיצד היצר הרע יוצא מקרבם.

ואולם מעתה צריך ביאור. לאחר שעקרו בני ישראל את היצר הרע מלבם, והגיעו למדרגה של כאיש אחד בלב אחד, ונהיו ערבים זה בזה, והשראת השכינה היתה בהם, ועמדו נגד ההר, נגד היצר הרע, מדוע הוצרך הקב"ה לכפות עליהם את ההר כגיגית (שבת פח. עבודה זרה ב: זוה"ק ג, קכה.), כמו שדרשו על הפסוק (שמות יט, יז) ויתיצבו בתחתית ההר.

והרי הם זכו לכל המדריגות, וגם אמרו נעשה ונשמע (שם כד, ז). וכי שייך אצל הקב"ה ספק ואי בטחון באשר להבטחת בני ישראל שלא יקיימו את אשר הבטיחו, והרי השטן נעקר מקרבם, ואם כן לשם מה כפיה זו.

האחדות, כפך שמן טהור

ונראה לעניות דעתי, בהקדם מה שאמרו חז"ל (ב"ר ב, ה) על היוונים שאמרו לבני ישראל כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל, דהיינו, שכפו את בני ישראל לכפור בה' יתברך ובמצוותיו. ועוד אמרו עליהם חז"ל (מגילת תענית סוף פב) שרצו לעקור שבת חודש ומילה. דהיינו, היוונים לא שנאו את בני ישראל בגופם ולא חפצו להשמידם בגוף, אלא שרצו לעקור את נשמתם הרוחנית. ולא בחנם טמאו היוונים את כל השמנים שבבית המקדש, שכן שמן רומז לנשמה (ראה זוה"ח רות קח.), ולא הרשו לבני ישראל להדליק את המנורה הרומזת לגוף.

וצריך ביאור, מדוע רק טימאו את השמנים (שבת כא:): ולא שיברו לגמרי את הפכים של השמן שלא ישאר כל שמן. אלא ודאי שכל כוונת היוונים היתה רק לטמאות את השמן, את הנשמה (השמן, אותיות נשמה). ולא לשבור את הפך הרומז לגוף, שהרי לא חפצו להרוג את גופות בני ישראל כי אם להשמידם השמדה רוחנית.

ואולם, לאחר ככלות הכל, נעשה נס, ובבית המקדש נותר פך אחד קטן חתום בחותמו של הכהן הגדול שלא נגעו בו, ונשאר טהור (שבת כא:). וקשה, מדוע לא עשה הקב"ה נס שישארו שני פכים קטנים או אפילו שלושה פכים קטנים, שהרי גם כך יהיה נס שמעט שמן שבפכים ישאר לדלוק שמונה ימים, וחנוכה יהיה שמונה ימים, ומדוע נותר רק פך אחד. **אבל, פך אחד רומז לאחדות הבורא יתברך שמו, שאף בדבר קטן ומועט כמו פך אחד הוא נותן ברכה מרובה.**

בכך חפץ הקב"ה לרמוז, שכאשר בני ישראל מוסרים את נפשם על עצמם כדי להוציא את נשמתם מטומאת היוונים, הרי הם בבחינת פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן שמסר את נפשו למען קדושת שמו יתברך, כמו שכתוב עליו (במדבר בה, יא) בקנאו את קנאתי בתוכם, בבחינת מה שאמרו עליו חז"ל (תנחומא בלק כא) פנחס קינא את קנאת ה' והרבה ניסים נעשו לו, זאת מכיון שרצה לבטל את הגזירה מעל בני ישראל.

כן בני ישראל הרי הם מבטלים גזירות בהיותם מסורים במסירות נפש לכל יהודי ויהודי, כי גם מתערבים הם בתוך הכלל (בבחינת אמרם ז"ל (סנהדרין כז:): כל ישראל ערבין זה בזה). ואז גם הקב"ה נותן להם מידה טובה מרובה, ברכה גדולה, ועושה להם ניסים ונפלאות, ושמו יתברך מתערב גם כן בתוך כלל ישראל.

ועוד, נרמז בפך אחד, ענין אחדות בני ישראל, להיות כאיש אחד בלב אחד, וכי רק כך הקב"ה עושה לנו ניסים ונפלאות. וכאשר אחד חפץ להוציא את עצמו מן הכלל אזי מתפרק הכלל של איש אחד בלב אחד.

זהו הנס שנעשה על ידי פך אחד, לרמז לנו גם על השראת השכינה, שרק אז מתרחשים ניסים עם בני ישראל, כי כאשר ישנה מציאות של השראת השכינה בתוך בני ישראל ישנם ניסים. וכיצד תהיה מציאותו יתברך שמו, זאת רק כשבני ישראל הינם בלב אחד (נשמה) כאיש אחד (גוף). ואם כן לא בחנם נעשה הנס על ידי פך אחד בדוקא, כי אם היה נעשה על ידי שניים ושלושה פכים לא היינו יכולים ללמוד ולידע כל זה.

ולפי זה מובן היטב, מדוע לאחר שבני ישראל אמרו נעשה ונשמע עוד כפה הקב"ה עליהם הר כגיגית, שכן הקב"ה רצה לרמוז לבני ישראל על גודל מידת האחדות, **שכן אותיות כפיה הן כאותיות פך י-ה, כלומר, הקב"ה עשה אותם כפך אחד הרומז לגוף אחד**, כגוף אחד כאיש אחד שאין להם להיכן לנוס ממנו, שהרי נעשו כגוף אחד ממש. אז הראה להם הקב"ה עד כמה השטן הרומז להר מסוכן בעבורם, כי הוא דומה לגיגית שכאשר אדם נכנס אליה אין לו להיכן לברוח, כמו כן אדם שנופל בידי השטן אין לו להיכן לברוח.

לכן אמר ה' יתברך לבני ישראל אם תקבלו את תורתו בצורה כזו של כאיש אחד בלב אחד אזי יערב לכם, אבל באם לאו שם תהא קבורתכם, שם במחיצתו של השטן, שכן לא יהיה לכם להיכן לברוח ממנו. מכאן רואים, עד כמה האחדות חשובה לפני הקב"ה, שכן בני ישראל הם במציאות אחת, וכבר עלו במחשבה להבראות עוד לפני בריאת העולם (בר"ר א, ה), וכבר אז לא התפלגו מאת ה' יתברך לפלוגות פלוגות כי אם היו כולם כאיש אחד בלב אחד. כן חפץ הקב"ה שגם בעולם הזה יתנהגו כל בני ישראל כאיש אחד בלב אחד כפי שהיו במחשבתו לפני בריאת העולם. ולא בחנם אמר הלל לאותו שבא להתגייר(שבת לא). מאי דסני לך לחברך לא תעביד, כי צריך לאהוב את השני.

ורבי עקיבא כבר אמר על הפסוק (ויקרא יט, יח) ואהבת לרעך כמוך, זה כלל גדול בתורה (ירושלמי נדרים ט, ד. בר"ר כד, ח), דהיינו, הכלל שבו התורה נקנית היא האהבה, לאהוב להשני כמותו, או שבציווי ואהבת לרעך כמוך כלולה כל התורה כולה.

ואם כן, כשאדם מוציא את עצמו מכלל זה הרי הוא מסכן את כולם. ולכן הקב"ה גם כפה על בני ישראל הר כגיגית וכנ"ל, כי היצר הרע מסוכן הוא, וגם להפחידם שאף אדם לא יוציא את עצמו מהכלל, דהשטן מנסה להכשיל את כל אדם, ורק על ידי אחדות, כאיש אחד בלב אחד מתגברים עליו ומגיעים לקבלת התורה. ה' יתברך יזכינו לאהוב האחד את השני, אכ"ר.

מאמר ב:

מעלת האחדות

איתא בחז"ל (שמו"ר בט, ט) אמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן כשנתן הקב"ה את התורה צפור לא צווה עוף לא פרח וכו', הבריות לא דברו אלא העולם שותק ומחריש ויצא הקול אנכי ה' אלקיך

וצריכים להבין. לאיזה צורך השתיק הקב"ה את כל העולם, וכי קול ה' לא היה יכול לגבור על כל הרעש שהיה מסביב. ועוד, מדוע נגלה הקב"ה לבני ישראל בלשון יחיד אנכי ה' אלוקיך, ולא אמר אנכי ה' אלוקיכם בלשון רבים הרי הוא פנה לכל כלל ישראל.

ובהסבר הענין נראה. הנה איתא ברש"י ז"ל על הפסוק (שמות יט, כ) ויחן שם ישראל נגד ההר, כאיש אחד בלב אחד. ונראה שכאיש אחד מרמז על משה רבינו ע"ה שהיה שקול כנגד כל ישראל כדאיתא (מכי יתרו א), ללמדנו שבני ישראל ממש הגיעו למדרגה של ביטול האנכי הפרטי עד שנהיו ממש לאחד.

משום כן נגלה עליהם הקב"ה בלשון יחיד שכך היו באותה שעה, וכדאיתא ברש"י ז"ל על הפסוק (שם) ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני, להקיש נסיעתן מרפידים לביאתן לקבל את התורה למדבר סיני מה ביאתן למדבר סיני בתשובה אף נסיעתן מרפידים בתשובה.

וכשהקב"ה אמר (שמות כ, ב) אנכי ה' אלוקיך, בלשון יחיד רמז להם שאני אחד ואתם אחד ואני נותן לכם תורת האחת, בבחינת (זוה"ק אחרי עג.) קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד הוא, והחוט המשולש לא במהרה ינתק (קהלת ד, יב)

ולאור האמור מובן מדוע השתיק הקב"ה את כל העולם. כדי שבני ישראל ירגישו לכמה שניות את מעלת השתיקה, ולהמשיך להיות תמיד מן הנעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים (שבת פח:): שכן, רק כך אפשר להשקיט אף את זה שמחרף ומגדף, שעל ידי כך שרואה הכנעת השני שאינו משיב לו מיד מבקש את סליחתו. לא כן כאשר השומע אף הוא מתחיל לחרף ולגדף ולענות הרי שהמחלוקת תשבור את כל האחדות.

ובאמת כשמתבוננים קצת רואים עד כמה האחדות חשובה לעצם קיום התורה, מכיון שאי אפשר כלל לאדם יחיד לקיים את כל המצוות מכיון שישנם מצוות שאינו יכול לקיימם, כגון ישראל במצוות כהונה וכדו', ועל ידי אחדות ושלימות כל עם ישראל נחשב לו כל המצוות שעושה כאילו משתף עמו את כל ישראל בקיום המצוות, וכפי שאכן מזכיר לפני קיום כל מצוה בדחילו ורחימו ביחודא שלים בשם כל ישראל.

ולהגיע למדרגה נשגבה כזאת אפשר רק על ידי חשבון הנפש, שלקיים כל התורה אפשר רק על ידי אחדות ושלימות עם ישראל. לפיכך השתיקה היתה להם כהכנה לקבלת התורה, ומכיון שהקב"ה ליבא בעי (סנהדרין קו:), הכיר שבאותה שעה צדיקים היו, לכן אמר להם בלשון יחיד (שמות ב, ב) אנכי ה' אלוקיך.

וכמו כן צריכים אנו לדעת שלא רק אבותינו הגיעו באותה שעה למדרגות כה נשגבות, אלא אף אנחנו היינו שם ועשינו כמותם, וכמו ששמעתי אומרים בשם הרמב"ם ז"ל באזנינו שמענו מפי הגבורה אנכי ה' אלוקיך, ולא שאחרים אומרים לנו. יוצא איפוא לנו מכאן עד כמה האחדות הוא דבר גדול מאד.

ועוד ניתן להוסיף על כך. הנה איתא ברש"י ז"ל על הפסוק (שמות יג, יח) וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים, אחד מחמשה יצאו וד' חלקים מתו בשלשת ימי אפילה, וידוע שהתורה נחלקה לחמשה חומשי תורה וכל אותיות התורה הם ממש כנגד אותו חומש שיצאו ממצרים, וכדאיתא שישים ריבוא אותיות שבתורה כנגד שישים ריבוא ישראל. וכשם שאם חלילה אות אחת חסרה בספר תורה אז הספר התורה פסול, כמו כן אם ח"ו יש פגם ואין אחדות בין בני ישראל הרי שישי ח"ו חסרון ופסול, מכיון שאף התורה אינה שלימה, ומוטל עלינו מיד לתקן את הפגם הזה. דאם לא כן ח"ו כמה צרות באות על העולם, וכמו שבזמן מתן תורה העולם שתק כך בדיוק אם אין אחדות אז העולם משתתק על ידי צרות ורעב.

ועוד ניתן לומר, שהקב"ה אמר(שמות ב, ב)אנכי ה' אלוקיך, בלשון יחיד, מכיון שהוא פנה במעמד הנפלא של קבלת התורה לכל יהודי ויהודי ומזהיר כל אחד באופן פרטי בענין עבודת ה'.

***

חלק ד: סיפורים

סיפור א:

מעשה באב ועשרה בנים

מעשה באב ששכב על ערש דווי, קרא האב לעשרת בניו כדי לדבר איתם לפני מותו. אמר להם האב -הביאו את חבילת הקש שמונחת ליד ראשי, "לקח הבכור את חבילת הקש וביקש להביאה לאביו, אך האב אמר: "ניסה בני, לשבור את הקשים הללו." ניסה הבכור לשבור את החבילה, ניסה לכופפה, הפעיל כח רב, אך הקשים נשאר שלמים. ניסה הבן השני כאחיו, התאמץ מאד אך גם הוא לא הצליח. וכך ניסו כל האחים לשבור את החבילה כמצוות אביהם, ולתדהמתם לא הצליחו. אלה וודאי קשים מזון מיוחד, "חשב כל אח בליבו, הרי קש נשבר בקלות, ואיך חבילה זו לא נשברת?" לאחר שניסו כל הבנים, ללא הצלחה, ביקש האב את החבילה. לקח האב קש אחד ושבר אותו, לקח עוד קש ושבר אותו, וכך שבר את כל חבילת הקש- אחד, אחד. אמר להם האב: "איך אני שאני חלש הצלחתי לשבור את הקשים ואילו אתם שכח רב לכם לא הצלחתם? אלא שכל זמן שהחבילה מאוגדת, אי אפשר לשבור אותה, אך אם מפרקים את החבילה- בקלות אפשר לשבורה, כך אתם, בני כל זמן שאתם מאוגדים אי אפשר לנצח אף אחד מכם, אך אם תפרדו חלילה בקלות אפשר לנצח כל אחד מכם".

סיפור ב:

אהבת אחים

איכר אחד נפטר. שדה אחוזתו היה לנחלתם של שני בניו. לאחד היתה משפחה עניפה, אישה ובנים, והשני היה עדיין רווק.

האחים התגוררו בבית אביהם בשלום ובשלווה ועיבדו יחדיו את חלקת השדה. הם חרשו וזרעו, השקו ועדרו בזיעת אפם, וקצרו ברינה. אלמו אלומות ועימרו עומרים, חבטו את השיבלים ועשאום שתי ערימות גורן שוות בגודלן. לאחר מכן שבו אל הבית שמחים בעמלם.

בלילה נדדה שנתו של האח הרווק. אמר לנפשו: "אין זה הוגן. הוצאותי מועטות. לא כן אחי, יש לו אישה ובנים, וחייב הוא לפרנסם. כיצד אטול לעצמי מחצית מן היבול?"

כך אמר, וקם ממיטתו. חמק החוצה באישון לילה, התגנב אל השדה, נטל אלומות מגורנו ונשאן לגורן אחיו.

אותה עת נדדה גם שנת אחיו. אמר לאשתו: "אין זה הוגן! אני, אושרי רב! חנני ה' באישה, בבנים ובבנות, ואילו אחי רווק הוא, טרם זכה לאושר. גם חייב הוא לחסוך כסף לקראת נישואיו. אין זה הוגן שנתחלק בשווה".

קמו בלאט, הלכו לשדה, ונשאו אלומות מגורנם לגורנו.

קמו האחים בבוקר והלכו לשדה, וראה זה פלא: שתי הערימות שוות כביום אתמול!

השתאו ולא אמרו מאומה. החליטו לתקן את המעוות בלילה הבא. קמו באישון לילה ונשאו אלומות מכאן לשם ומשם לכאן. ובבוקר – היו הגרנות שווים!

עשו כן בלילה השלישי והרביעי, ולא הועילו מאומה. החליטו, כל אחד לחוד, לחקור את הדבר. הסתתרו בגורן, ולא אירע דבר. הגיחו ממחבואם, ופגשו זה את זה באמצע הדרך...

השליכו את האלומות מכתפיהם וחיבקו איש את אחיו. אמרו: "אכן, נודע הדבר!"

ה' משמים השקיף, ובחר באותו מקום שבו חשבו האחים איש על טובת אחיו. מקום זה נבחר להשראת השכינה. במקום ששוררת בו אחוות אחים, שוכנת השכינה!

באהבת אחים נבנה בית המקדש, ובשנאת אחים, חרב. בית המקדש השני חרב מפאת שנאת חינם. והשבר טרם נרפא! כל עוד לא נבנה בית המקדש השלישי, נמצאים אנו בעיצומו של החורבן.

האחדות, האחוה, האהבה בין איש לרעהו, המסירות והחסד ההדדיים - הם הם הנדבכים שבעזרתם בונים אנו לאורך השנים את בית המקדש. באמצעותם הולכת ומתקרבת הגאולה השלימה שאנו מצפים לבואה.

***
